

Naeglerióza s letálnym koncom u 11-ročného chlapca na Slovensku

Boldiš V.^{1,2}, Ondriska F.^{1,2}, Köppl J.³, Urbanová S.³, Brenner M.⁴, Nohýnková E.⁵

¹ Medirex, a.s., člen Medirex Group, Galvaniho, Úsek parazitológie, 17/C, 820 16 Bratislava

² Trnavská univerzita, Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Univerzitné nám. 1, 918 43 Trnava

³ Detská klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny, NÚDCH, Limbová 1, 833 40 Bratislava

⁴ Oddelenie urgentného príjmu NÚDCH, Limbová 1, 833 40 Bratislava

⁵ Eva Nohýnková, Ústav lekárskej mikrobiologie 1. LF UK, Studničkova 2028/7, 128 00 Praha 2

Cieľ: Kazuistika prvého prípadu primárnej amébovej meningoencefalitídy (PAME) na Slovensku

Úvod: PAM je zriedkavá a smrteľná infekcia centrálného nervového systému spôsobená voľne žijúcou amébou *Naegleria fowleri*, ktorá sa nachádza v teplých sladkovodných biotopoch. Tento patogén spôsobuje zriedkavú, ale rýchlo prebiehajúcu infekciu centrálného nervového systému, končiacu spravidla smrťou pacienta. Prežitie závisí od rýchlej diagnózy a skorej liečby.

Súbor a metodika: Prezentujeme kazuistiku prvého prípadu PAME na Slovensku u 11-ročného chlapca, po kúpaní na školskom výlete s letálnym koncom. Z likvoru pacienta sme mikroskopicky vyšetrovali natívny preparát a preparát farbený podľa Giemsa a Romanovského. Likvor sme zároveň kultivovali na NN agare prevrstveným teplom usmrtenou kultúrou *Escherichia coli*. Pre potvrdenie *Naegleria fowleri* sme vykonali bičíkový test, suspendovaním trofozoitov do destilovanej vody.

Výsledky: Takmer 12-ročný chlapec bol na školskom výlete, kde sa kúpali, domov prišiel unavený, mal bolesti hlavy, nechutenstvo, ale relatívne bol v poriadku, chodil do školy. Dňa 12. 6. 2025 doma vracal, mal bolesti hlavy, bol svetloplachý, obvodnou pediatričkou bol po vyšetrení odoslaný na oddelenie urgentného príjmu (OUP), kde mu bolo urobené neurologické vy-

šetrenie vrátane CT mozgu, ktoré bolo negatívne. Pacient bol prepustený domov pri plnom vedomí. Dňa 13. 6. doma vracal, prestal reagovať, bol prijatý na Detskú kliniku anestéziológie a intenzívnej medicíny NÚDCH, s kvalitatívnou a kvantitatívnou poruchou vedomia, febrilitami do 40 °C a petechiami so susp. meningitídou. Boli vykonané odbery, lumbálnou punkciou odobraný likvor, bol skalený, mikroskopickým vyšetrením sme po jeho doručení do laboratória zistili susp. *Naegleria fowleri*, ktorú sme potvrdili farbeným preparátom a kultivačným dôkazom. Do liečby bol pridaný Amphotericin B deoxycholát, Azitromycín, Fluconazol a Miltefosin. Dňa 14. 6. MRI vyšetrenie ukázalo ischemiu mozgu akútneho charakteru a malígnu edému mozgu. Laboratórne markery vykazovali vysokožápalové markery, poruchu vodného a solného metabolizmu. Dňa 16. 6. bola stanovená mozgová smrť, potvrdená pre neprítomnosť dychovej aktivity a kmeňových reflexov. Na ďalší deň (17. 6.) bol chlapec odpojený od umelej pľúcnej ventilácie a umrel. Vzorky mozgu i kultúru *N. fowleri* sme odoslali na histologické vyšetrenie a potvrdenie agensa molekulovou diagnostikou do Národného referenčného laboratória do Prahy.

Záver: Dokumentujeme prvý prípad smrteľného ochorenia PAME spôsobeného *N. fowleri* na Slovensku. Napriek rýchlemu laboratórnemu zisteniu etiologického agensa malo ochorenie fulminantný priebeh s letálnym koncom.